

Vážené dámy, vážení pánové,

I v letošním roce se naše komise dostala do svízelné situace – v kategorii lékařských věd bylo totiž nominováno přes 30 monografií, přičemž několik z nich má nadprůměrnou úroveň. Do užšího výběru se tak po velmi živé diskusi dostaly 4 z nich.

„Transplantace kostní dřeně a periferních hematopoetických buněk“ prof.

Cetkovského s 60 spolupracovníky z řad předních hematologů prezentuje komplexní pohled na jednu z nejúspěšnějších metod v hematologii a je bezesporu vlajkovou lodí Czech Leukemia Study Group for Life.

Neméně skvělá je *„Aortální nedomykavost“*, na které se pod vedením hlavního editora prof. Vojáčka podílela řada specialistů z evropských zemí a Kanady. Je pregnantním dokladem, že i rozsáhlá monografie může být přehledná a didakticky vyváženě strukturovaná.

Ojedinelá je rovněž oborová monografie dr. Šedivého *„Kompendium stomatologie II“* podávající přehled dostupných poznatků a principů stomatologie. Jde o dílo, které bude v úhrnu složeno z 3 svazků. Autor chápe tuto monografii jako komplexní pohled na lékařství orofaciální oblasti, kam kromě součástí dutiny ústní zařadil i další oddíly hlavy.

Konečně to je *„Plastická a rekonstrukční chirurgie“* autora prof. Bařinky, kterou v roce 2016 vydala Masarykova univerzita. K jejímu vítězství nepochybně přispěla m. j. i okolnost, že na rozdíl od uvedených monografií, které byly dílem součinnosti celé plejády specialistů byla tato vytvořena autorem pouze jediným.

Autor, Prof. MUDr. Ladislav Bařinka DrSc. světově respektovaný chirurg se narodil 1. 7. 1927. Od roku 1955 působil na Klinice plastické chirurgie Lékařské fakulty Masarykovy university a Fakultní nemocnice U sv. Anny v Brně, v letech 1984 – 1992 jako její přednosta. Pro své novátorské postupy v oboru byl pozván v roce 1964 ke stáži na klinické pracoviště plastické chirurgie v Innsbrucku a poté v roce 1966 do Churchill Hospital Oxfordské univerzity. Obhájl kandidátskou dizertační práci zaměřenou na problematiku kamptodaktylie a stal se kandidátem věd. V roce 1968 pracoval na oddělení plastické chirurgie v Mount Vernon Hospital v Londýně. Odtud byl pozván při příležitosti 100. výročí nemocnice v Manhattanu, kde přednášel své

nové postupy při rekonstrukci boltce. Po návratu obhájil v roce 1969 tuto práci a byl jmenován docentem plastické a rekonstrukční chirurgie. V roce 1979 obhájil doktorskou práci o léčbě lymfedémů a získal hodnost doktora věd. V roce 1982 byl jmenován profesorem pro plastickou chirurgii. Jako přednosta kliniky významně podporoval rozvoj nové disciplíny v chirurgii, totiž obor mikrochirurgie. Zavedl do praxe zkušenosti z roční stáže v Londýně a nejnovější operační postupy. Byly to mimo jiné i postupy při operaci vrozených vývojových vad obličejových rozštěpů. Od roku 1988, po dobu deseti let, pořádala jím vedená klinika ve spolupráci s „Národním institutem pro výzkum rakoviny“ v Janově operační kurzy lalokových plastik na kadaverech, kterými prošlo na 200 zahraničních stážistů. Mnozí z nich jsou dnes přednosta významných italských plasticko-chirurgických pracovišť. S velkou energií a obětavostí řídil kliniku a za jeho vedení v ní bylo vybudováno moderní replantační a audiovizuální centrum pro rozvoj mikrochirurgických disciplín.

Po skončení 42-letého působení na klinice plastické chirurgie Fakultní nemocnice U sv. Anny v Brně vybudoval kliniku plastické chirurgie v Tishreenhospital v Damašku. Po návratu ze Sýrie pracoval několik let úspěšně v soukromém ambulantním zařízení, předával svoje zkušenosti a znalosti dalším lékařům.

Během své šedesátileté praxe provedl přes 40 000 operací na českých i zahraničních klinikách. Je autorem 22 patentů v ČR a spoluautorem 3 světových patentů. Svoje zkušenosti a odbornosti publikoval ve více než 100 vědeckých pracích, napsal dvě monografie. Práce byly přeloženy a vydány v německém i anglickém jazyce.

Za celoživotní práci pro rozvoj plastické chirurgie byl prof. Bařinka v roce 2012 oceněn medailí za zásluhy o stát v oblasti vědy, výchovy a školství. Medaili Za zásluhy obdržel z rukou prezidenta republiky u příležitosti významného jubilea, 85. výročí narození. Výpravná kniha prezentuje nejen zkušenosti prof. Bařinky ale současně i dlouholeté výsledky brněnské plastické školy, na jejímž formování se zásadně podílel. Nosným pilířem monografie o 800 stránkách je mimořádné množství velmi pečlivě dokumentovaných kazuistik pacientů s více než 4.500 tisíci, převážně barevných a 900 černobílých fotografií a 300 schématy, které zaujmají prakticky celý rozsah oboru plastické chirurgie.

Kniha je rozdělena do jedenácti kapitol podle jednotlivých oblastí oboru a ve vymezených tématech (jako např. rekonstrukce boltce, lymfedém končetin aj.) a významně prohlubuje odborné znalosti zasvěcených čtenářů. Je to jedinečné dílo v kontextu naší odborné literatury, skutečné opus magnum.

Úctyhodnou monografií završil prof. Bařinka své celoživotní dílo, které důstojně navazuje na jeho učitele, především na prof. Františka Buriana a prof. Václava Karfíka.

Doc. MUDr. Petr Bartůněk, CSc.